

V PRODUKCI
MILK AND HONEY PICTURES

tajemství

ZMĚNÍ VÁŠ POHLED NA ŽIVOT

smrti

V KINECH OD 31. ŘÍJNA 2024

režie: JAROSLAV BŮŠEK | ve filmu vystoupili: TEAL SWAN, NOVÁ DŽUNGLE, DON JULIO, BERARDO LARA CISNEROS, MIROSLAV KREJČÍ, ALÁRA MARKIČOVÁ, STANISLAV BRBE, RAYMOND MBOUY, AMY BUGHAYMI, ERVÍN LÁZL, ANNA KUCHAROVÁ, EVA LIŠKOVÁ, ARI MAX B. BEAUVOIR, ERIC K. BECHYETTE, PIERRE ALMOISE, MIROSLAV VACHA, MARGARET JOHNŮVÁ, ALENA MALÁ, TAMA NAVAŠKOVÁ, LA'DAKA KAMA TINDZIN GIAMPECHU, LUCHE BORDOVA, PETR BRŮHA, MARALTA GRÖWE, JULIA CRAMPTON
produkcce: RADOMÍR DOČEKAL, TOMÁŠ KREJČÍ, MILK AND HONEY PICTURES | hudba: LADISLAV FAKTOR | střih: ONDŘEJ ŠPÍŠL | zvuk: MIROSLAV BŮŠEK, VILIAM POLTIKOVIC | titulky: VILIAM POLTIKOVIC | jazyk: VILIAM POLTIKOVIC

PFX

continental
film

SOUND
4 FILM

IMPULS
Rádio

mediální partneři

PSYCHOLOGIE

DESIGNED BY: JAK POLKAR, POLKARDESIGN, 2024

continental
film

tajemství

ZMĚNÍ VÁŠ POHLED NA ŽIVOT

smrti

V KINECH OD 31. ŘÍJNA 2024

O FILMU

Strach ze smrti je základním strachem lidské existence, ze kterého pramení všechny ostatní obavy. Tento strach byl historicky využíván mocenskými strukturami k manipulaci a ovládnutí lidí, neboť ti, kdo se bojí, jsou snadněji ovlivnitelní. Viliam Poltikovič ve svém nejnovějším filmu Tajemství smrti upozorňuje na nutnost zamyslet se nad naším vztahem ke smrti, protože naše zkušenosti se smrtí mohou zásadně ovlivnit kvalitu našeho života. Průvodcem na dobrodružné cestě k odpovědím na otázky kolem smrti a strachu z ní je Jaroslav Dušek.

continental
film

TVŮRCI

Režie: Viliam Poltikovič

Scénář: Viliam Poltikovič

Kamera: Miroslav Souček, Viliam Poltikovič

Střih: Ondřej Šošolík

Produkce: Radomír Dočekal, Tomáš Krejčí, Milk and Honey Pictures

Provází: Jaroslav Dušek

Komentář namluvili: Nela Boudová, Jan Vondráček a Jan Zdražil

Natáčeno: Česká republika, Haiti, Mexiko, Ekvádor a USA

AKTÉŘI

Raymond Moody – americký lékař, psycholog a spisovatel, nejznámější pro své výzkumy zážitků blízké smrti. Jeho kniha *Život po životě* z roku 1975 otevřela debatu o posmrtných zkušenostech a učinila ho průkopníkem v této oblasti.

„Jednou z nejčastějších věcí, které slýchám od osob se zkušeností blízké smrti, je, že jejich zkušenost blízké smrti byla, cituji: ‘skutečnější než skutečná’. Víte, myslím, že někdo, kdo s těmito zkušenostmi není příliš seznámen, když slyší o nich poprvé, může si představovat, že jde o stav podobný snu. Že zkušenost blízké smrti je jako sen. Ale lidé naopak tvrdí, že je to obráceně. Že během zážitku blízké smrti si rychle uvědomují, že náš druh existence, který nyní prožíváme, je podobný snu a že stav vědomí, do něhož vstupují, je víc než skutečný. A uvědomují si, že celý život byli v jakémsi iluzorním stavu.“

MUDr. Stanislav Grof, MD - český psychiatr a průkopník transpersonální psychologie. Zaměřuje se na změněné stavy vědomí, zejména skrze psychedelika a holotropní dýchání, a spojuje psychologii s duchovními zážitky.

„Já věřím, že je spousta věcí, které se stanou po fyziologický smrti. Je velice překvapivé, že vědomí, který se oddělilo od těla, má schopnost pozorovat okolí, nejenom okolí toho těla, ale v některých případech to vědomí se může pohybovat do jiných místností téže budovy anebo dokonce prožívat to, čemu říkáme astrální projekce, třeba 200 nebo 1 000 mil. A když studujeme, co viděli, velice často můžeme dostat objektivní konsenzuální potvrzení, že ty věci, které to vědomí pozorovalo, že se skutečně staly, že to potvrzuje něco, co se najde v Tibetské knize mrtvých Bardo thôdol, kde v době, kdy zemřeme, staneme se tím, čemu oni říkají bardové tělo, a to tělo má přístup ke kterékoli lokalizaci na celé zeměkouli. Čili má svobodu se pohybovat a vnímat věci, které se dějou ve světě.“

14. dalajlama Tändzin Gjamccho – duchovní vůdce tibetského buddhismu a symbol míru. Žije v exilu v Indii a je známý svým bojem za lidská práva a nenásilí. V roce 1989 obdržel Nobelovu cenu míru.

„A jsem si jist, že během umírání se nám bude snázeji odcházet, jestliže budeme obklopeni lidmi, kteří nám projevují lásku a sympatie, než kdyby byli na nás naštvaní. Proto jsou láska a soucítění velmi důležité nejen na začátku života a v jeho průběhu, ale i v čase umírání.“

Teal Swan, Nová Džungle, Don Julio, Gerardo Lara Cisneros, Miroslav Krejčíř, Klára Markuciová, Amit Goswami, Ervín László, Anna Kuchařová, Eva Lišková, Ati Max G. Beauvoir, Erick Decayette, Pierre Almoise, Miroslav Vácha, Margaret Johnová, Alena Malá, Dana Hlaváčková, Lucie Burdová, Petr Burda, Markéta Crowe, Julia Crompton.

SYNOPSIS

Smrt. Téma poněkud skličující, tabuizované, stojící stranou pozornosti mainstreamových médií. Myšlenky na vlastní smrtelnost stále u mnoha lidí vzbuzují strach. Ale skutečně je proč se bát?

Film Tajemství smrti nahlíží na různé kulturní přístupy k tématu smrti, včetně těch, které smrt nevnímají jako strašák. Moderní věda, stejně jako tradiční moudrost, nabízí alternativní pohledy na smrt, které mohou změnit naše chápání života. K tématu se vyjadřují známé osobnosti, jako je 14. dalajlama Tändzin Gjamccho, filosof, psychiatr, spisovatel a autor několika světových bestsellerů Raymond Moody, proslulý psychiatr a spisovatel Stanislav Grof a mnozí další. Velmi silné jsou také osobní výpovědi lidí veřejně neznámých, kteří překonali svůj strach ze smrti a jejich přístup může být inspirací. Svůj příběh velmi otevřeně sdílí například mladí manželé Lucie a Petr, kterým zemřelo dítě těsně před porodem, nebo Markéta, matka pěti dětí, z nichž to páté se narodilo den po smrti svého otce a Markétina manžela.

TECHNICKÉ PARAMETRY

Země původu: Česká republika

Žánr: dokument

Stopáž: 95 min.

Jazyková verze: česká

Doporučená přístupnost: 12 let

Formát: 2D, mp4

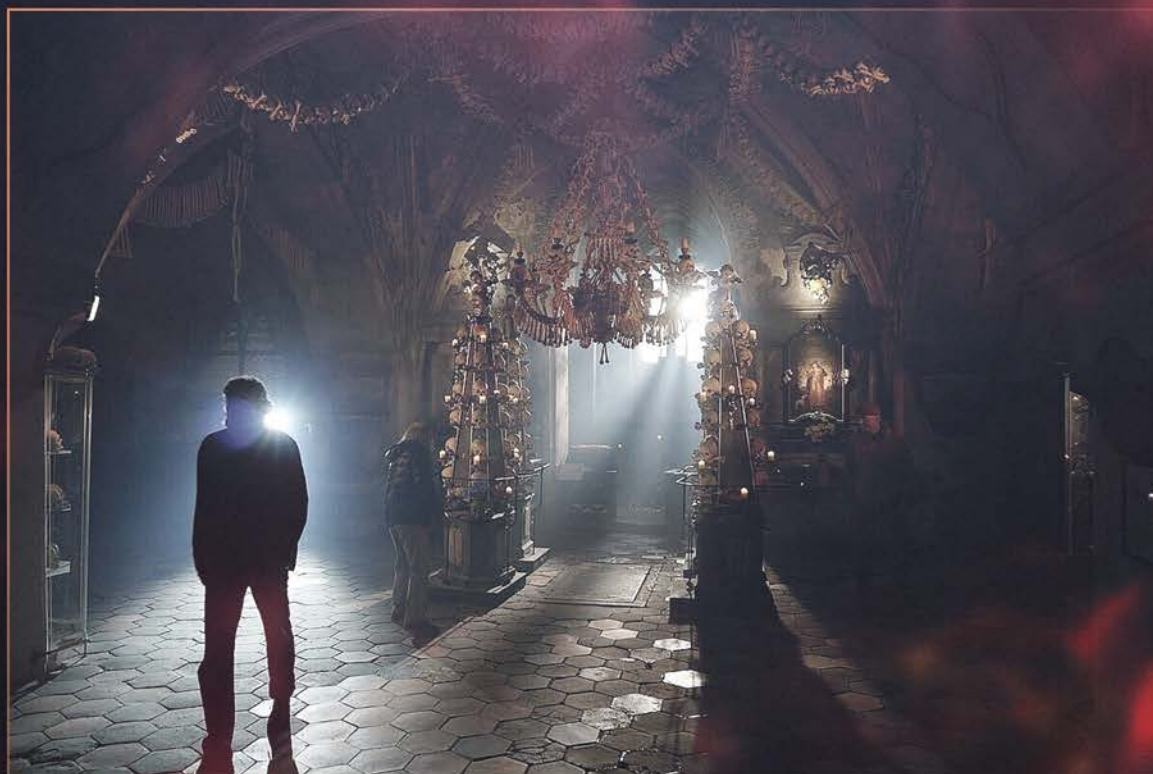
Premiéra: 31. 10. 2024

SLOVO REŽISÉRA

„Strach ze smrti je esenciálním strachem našeho bytí a z něj se odvíjejí veškeré naše další strachy. Proto byl strach ze smrti odnepaměti mocenskými strukturami (náboženskými i světskými) záměrně pěstován a využíván k manipulaci s lidmi. Kdo se bojí, dobře se ovládá – strach oslabuje. Živnou půdou takové manipulace je poslušnost a život lidí v nevědomosti. Koneckonců, kolik lidí může doopravdy říct, jestli po smrti něco existuje a jestli, tak jaké to je? Nevíme. A proto se bojíme a posloucháme čeho a jak moc se máme bát.“

Tento film je dobrodružným pátráním po tom, máme-li se skutečně čeho bát. A jestli, tak čeho. Je smrt skutečně tak strašná? Neměl přece jen pravdu řecký filosof Epiktétos, když řekl: 'Smrt není strašná, strašnou ji dělají jen strašné představy?' Nemáme se tedy spíše bát našeho přístupu ke smrti, vlastně sami sebe? Je velmi pravděpodobné, že nakonec dojdeme k tomu, že naše zážitky, spojené se smrtí, nejvíce ovlivní kvalitu našeho života.“

VILIAM POLTIKOVIČ (režisér a scenárista)

Dokumentarista, spisovatel a fotograf, který se zaměřuje na témata spirituality, mystiky a osobního rozvoje. Ve svých dokumentárních filmech často zkoumá spojení mezi moderní vědou a různými duchovními tradicemi, přičemž představuje pohledy z různých kultur a náboženských směrů. Jeho tvorba zahrnuje řadu filmů, které se zabývají mystickými zážitky, hlubokými lidskými zkušenostmi a hledáním smyslu života. Poltikovič je známý svým citlivým přístupem k tématům a snahou přiblížit divákům duchovní i vědecké perspektivy na otázky existence.

Dosud natočil přes 170 filmů, z nichž mnohé získaly ocenění na filmových festivalech doma i v zahraničí. Šlo například o dokumenty *Amaro drom - Naše cesta*, *Labyrint světa a ráj srdce*, *Stěhování osady*, *Duše východu: Duše Indie*, *Karmapa - dvě cesty božství*, *Kapka z poháru nesmrtelnosti*, *V kruhu znovuzrození*, *Dotek z druhého břehu*, *Romský král*, *Když kámen promluví* či *Maestra Ayahuasca*. Značnou pozornost vzbudil také jeho dokumentární seriál *Brána smrti*, TV film *Dalajlama v Buddhových stopách*, *Vyprávění duchů vúdú*, *Příběh tantry* ad.

ROZHOVOR S VILIAMEM POLTIKOVIČEM

Jak by mohl váš film ovlivnit diváky ve vnímání smrti?

S tímto tématem se v médiích pracuje vydatně hlavně v rámci strašení. Ale ohledně normálního lidského přijetí smrti, tak tam je velká mezera. Proto náš film vznikl, aby tady bylo něco, čeho se lidé mohou chytit, když budou potřebovat ke smrti přistoupit trochu jinak, aby se dozvěděli něco jiného, jiný náhled, který je podložený výzkumem, zkušenostmi. Nejsou to jen nějaké teorie, není to jen plané řečnění. Je za tím konkrétní zkušenost, která má svoji hodnotu.

Jak se vyvíjí váš vztah ke smrti v průběhu života?

Já beru smrt jako transformaci, podobně to brali Indiáni v předkolumbovské Americe, ti nebrali smrt nikdy nijak tragicky, prostě šlo o změnu stavu, jenom se změnily podmínky. Vlastně i podle vědeckých konceptů, které tady převažují, ale není to v mainstreamu příliš prezentováno, převládá pojetí, že žijeme v multidimenzionálním světě, Vesmíru. Takže x prostorů, dimenzí, světů, kterými procházíme, zakoušíme různé zkušenosti a toto je jedna z nich, toto tělo, tato zkušenost. Ten koloběh je nekonečný, dokud nás to bude bavit, tak tam běháme jako myšky v kolečku.

Čí byl nápad natáčet v kostnici? Chodíte na podobná místa rád?

Kostnice je takový nejbizarnější prostor z kostí, co jsem kdy viděl ve světě. Taky se těší velké pozornosti, ročně tam přijde téměř půl milionu turistů z celého světa a jediný zavírací den je Štědrý den. My jsme tam točili, když po páté hodině odešli turisté, honem jsme nastěhovali kouře, jeřáby, světla... a točili až do rána takhle dvě noci. Díky tomu, že to Jarda dobře zvládnul, tak to šlo dobře.

Co vám osobně dal film Tajemství smrti?

Tak já jsem ty příběhy znal, ale určitě je to prohloubení cesty, po které jdu.

Nebylo přeci jen během natáčení něco, co vás překvapilo, i když jste příběhy lidí, kteří vyprávěli rozmanitá svědectví, znal?

Ano, dílčí věci tam byly pro mě nové, třeba lékaři ze záchranky. Ti právě říkají, že někdy sami vnímají, že ten zachraňovaný už si nepřeje být zachraňován, už se nechce vracet do bolavého, rozbitého těla, ale chce si užít ten nový prostor, který ho očekává, cítí, že to bude pro něj lepší. Od lidí jsem dostal celou řadu svědectví, kdy ti, co se vrátili, byli naštvaní, že je vrátili zpátky. Dokonce mi říkaly matka s dcerou, když jim umírala babička, že se modlily, aby ještě neumírala, najednou se babička probrala se slovy: „Vy husy, už přestaňte a nechte mě odejít.“ Takže ony se zarazily, přestaly a pak babička konečně v klidu odešla.

Ve vašem filmu hovoří mnoho zajímavých a inspirativních osobností, ale kdybyste měl vybrat jedno jméno, kdo by to byl?

Všichni lidé, se kterými jsme natáčeli, byli zajímaví, proto jsem je oslovil. Ale kdybych to měl shrnout, tak oceňuji práci Raymonda Moodyho, který je neúnavným osvětářem po dlouhá desetiletí. My ho pamatujeme z dob socialismu, kdy napsal knihu Život po životě, která se tady šířila samizdatem. Teď je právě velkým osvětářem fenoménu sdílené smrti, který je ještě stále málo známý i mezi odborníky, mezi lékaři, v paliativní praxi a tak. Takže toho si opravdu cením a je to i lidsky velmi příjemná bytost, která má smysl pro humor, dokonce jeden čas pracoval jako komik, takže je mi hodně blízký. Možná o něm vznikne i samostatný film. Uvidíme, jak se domluvíme.

Koho byste na svůj dokument pozval především?

Myslím, že každý, kdo má sklon trochu přemýšlet o životě a o smrti, nebude naším filmem zklamán. Doporučuji nenechat se odradit tím, že jde o smrt, je dobré tuhle prvotní reakci překonat a přijít do kina.

JAROSLAV DUŠEK (průvodce filmem)

Herec, dramatik a režisér, známý svými autorskými divadelními představeními, jako jsou Čtyři dohody a Pátá dohoda, která se věnují osobnímu rozvoji a spiritualitě. Kromě herecké kariéry se věnuje také moderování a veřejným vystoupením, kde sdílí své alternativní pohledy na život, filozofii a vědomé žití. Dušek inspiruje mnoho lidí k hledání vnitřní svobody, hlubšího porozumění sebe sama a propojení s přírodou.

Diváckou oblibu si získal rolemi v řadě úspěšných českých filmů, např. Kouř, Kamenný most, Pelíšky, Musíme si pomáhat, Pupendo, Želary, Horem pádem, Ještě žiju s věšákem, plácačkou a čepicí, Odcházení, Úsměvy smutných mužů, Indián nebo Dvě slova jako klíč.

ROZHOVOR S JAROSLAVEM DUŠKEM

Jak se vyvíjí váš vztah ke smrti v průběhu života?

No tak já se o smrti vlastně bojím mluvit. (úsměv) Myslím, že náš film přináší odpovědi opravdu na množství otázek. Já se k smrti postupně blížím, jako každý se blíží ke smrti, tak mě to zajímá. Líbí se mi všechny ty zprávy, ta svědectví, která spíš naznačují, že to

je jakýsi postup dál, dokonce v jistém smyslu odlehčení, a tak jsem zvědavý, jak to bude. Jsem prostě zvědavý. Samozřejmě by mě zajímalo, jestli v tom multidimenzionálním světě, o kterém v odpovědi na tuto otázku mluvil Viliam, jestli v té vrstvě smrti je zase nějaká smrt a jestli se postoupí zase do další frekvence vibrace, jestli je tam návrat, anebo postup dál. Na to jsem právě zvědavý. Kolik smrtí člověk urazí, než se vrátí sem. To by mě zajímalo. Možná, že by se v tom mohly dělat i soutěže a rekordy. Aplikaci na to vyvinout a po smrti se připojovat dál z toho zászvětí. Myslím, že ta technika dneska už by to dokázala. (úsměv)

Jaké pohřební rituály jsou vám blízké?

Mě zaujalo kompostování. To je teď novinka, že se můžete nechat zkompostovat. Buďto se necháte pohřbít do země klasicky vodorovně nebo na stojato, to je na těch hřbitovech, kde je méně místa, tam ale hrozí, že vás dají hlavou dolů, a z toho pak můžou být nepříjemnosti. Potom je možnost se nechat spálit. A teď nově je tady kompostování. Samozřejmě já miluju ten horský, himalájský pohřeb – rozsekání na kusy a poskytnutí těla supům, kteří z toho mají aspoň nějaký užitek, nějakou potravu.

Dneska jsou opravdu rozmanité věci. Existují kompostovatelné urny třeba z konopí, které se ukládají ke kořenům stromů, kde se postupně rozloží. Tenhle rituál se mi hodně líbí. Anebo se dokonce do té urny dá semínko stromu a zakope se do země, takže popel je první výživa kořínků nového stromu. Zkrátka líbí se mi rituály, kde je zdůrazněn koloběh života a smrti.

Jak by mohl váš film ovlivnit diváky ve vnímání smrti?

Já myslím, že veřejný prostor se věnuje tématu smrti docela pěkně, hodně straší lidi smrtí, různými statistikami při nějakých epidemiích. Smrt je tam jako obrovská hrůza. Často dostáváme informace o tom, že někdo umřel, takže neustále je smrt přítomná: 27letý sportovec během fotbalu nebo mladý boxer při utkání... Tak tyto informace veřejný prostor poskytuje a tam právě myslím, že může hodně pomoci náš film. Zprávy o náhlých úmrtích jsou totiž často provázeny sdělením, že šlo o smrt z nevysvětlitelných příčin. No a právě film Tajemství smrti by mohl veřejnosti pomoci trošku hlouběji se nad tou otázkou zamyslet.

Čí byl nápad natáčet v kostnici? Chodíte na podobná místa rád?

Já myslím, že to asi byl nápad Viliamův, i když o kostnici jsme si povídali, protože my tam kdysi chtěli točit film Král Ubu, ještě ve verzi před tím, než byl později natočen.

Ale rozhodně to vymyslel a domluvil Viliam. Pro mě to bylo v kostnici velice těžké, já se bojím těch prostorů, mám strach z kostí, z lebek, takže já jsem musel projít terapii před tím natáčením, bylo to náročné, asi 7 let to bylo terapeutického působení s významnými terapeuty. Velice mi pomáhaly bonbóny, takové ty protismrtné antiperle se to jmenuje. No nakonec jsem to natočil, sice po každém záběru jsem musel sníst asi kilo antiperlí, ale šlo to. (úsměv)

Změnil film Tajemství smrti váš pohled na život?

Já ten film teprve uvidím, takže zatím nevím, jestli mi změní pohled na život. Ale natáčení spíš v některých věcech prohloubilo můj pohled, než že by ho nějak měnilo, to ne.

RADOMÍR DOČEKAL a TOMÁŠ KREJČÍ (producenti)

Radomír Dočekal je člen představenstva Asociace producentů v audiovizí, spolujitel produkční společnosti Milk&Honey Pictures a bývalý generální ředitel Barrandov Studií.

Tomáš Krejčí je zakladatel společnosti Milk&Honey Pictures. Podílel se na výrobě stovek reklam, celovečerních filmů a seriálů po celém světě. Více než 30 let spolupracuje s nejlepšími režiséry v oboru a produkuje pro největší světové značky.

ROZHOVOR S RADOMÍREM DOČEKALEM a TOMÁŠEM KREJČÍM

Smrt je stále pro mnoho lidí tabu, jak ji vnímáte vy osobně?

Radomír Dočekal: Pro mě rozhodně smrt není tabu, je to součást života. Vůbec si neumím představit, že bych o ní mohl nemluvit.

Tomáš Krejčí: Jestli je něco, co nás spojuje úplně všechny, tak to je narození, naše životy a samozřejmě naše smrt.

Máme se bát nebo se na smrt těšit?

Radomír Dočekal: Já jsem 100% přesvědčený, že po smrti už nic není, že je jenom věčnost, ale strašně rád bych se mýlil. Tak doufám, že se mýlím.

Tomáš Krejčí: Já se na smrt těším a netěším, nicméně, jak říkám, smrt je součástí všeho, čím žijeme.

Co nejzajímavějšího můžeme od vašeho filmu čekat?

Radomír Dočekal: Tenhle film je především o životě, což možná mnohé překvapí.

Tomáš Krejčí: Já si myslím, že to je v podstatě nahlédnutí nad vším, o čem smrt je. Snažíme se ukázat smrt z mnoha různých hledisek a z mnoha různých úhlů pohledu. A to je přesně to, o co nám šlo.

Trailer:

<https://www.youtube.com/watch?v=HMgQG UW5RyU>

Marketingové materiály ke stažení:

<https://webdisk.continentalfilm.cz/index.php/s/oZWiiZxcxZQ3gcj>

Kontakt pro média:

Simona Andělová, simona@2media.cz, +420 775 11 28 57